

IV. wzór opisu modułu kształcenia/przedmiotu (sylabus).

Opis modułu kształcenia / przedmiotu (sylabus)

Rok akademicki:	2018/2019	Grupa przedmiotów:		Numer katalogowy:	
Nazwa przedmiotu ¹⁾ :	Mikrobiologia			ECTS ²⁾	5
Tłumaczenie nazwy na jęz. angielski ³⁾ :	Microbiology				
Kierunek studiów ⁴⁾ :	Inżynieria Ekologiczna				
Koordinator przedmiotu ⁵⁾ :	Dr hab. inż. Ewa Beata Górską				
Prowadzący zajęcia ⁶⁾ :	Dr hab. inż. Ewa Beata Górską, dr Agata Goryluk-Salmonowicz, dr Hanna Rekosz-Burlaga				
Jednostka realizująca ⁷⁾ :	Samodzielny Zakład Biologii Mikroorganizmów				
Wydział, dla którego przedmiot jest realizowany ⁸⁾ :	Rolnictwa i Biologii				
Status przedmiotu ⁹⁾ :	a) przedmiot ...obligatoryjny.....	b) stopień ...1.... rok ...1...	c) <u>stacjonarne</u> / niestacjonarne		
Cykl dydaktyczny ¹⁰⁾ :	Semestr 2	Jęz. wykładowy ¹¹⁾ :polski			
Założenia i cele przedmiotu ¹²⁾ :	Przekazanie podstawowej wiedzy na temat mikroorganizmów (bakterie, grzyby mikroskopowe) ich morfologii, cytologii, fizjologii i znaczenia dla środowiska przyrodniczego i człowieka. Wirusy. Zwrócenie uwagi na drobnoustroje saprofityczne oraz patogeny ludzi i zwierząt. Zapoznanie z metodami i technikami stosowanymi w hodowli <i>in vitro</i> drobnoustrojów oraz podstawowymi metodami do oceny jakości mikrobiologicznej powietrza, wody i gleby.				
Formy dydaktyczne, liczba godzin ¹³⁾ :	a) ...wykład.....; liczba godzin .....15.h.; b) ...ćwiczenia.....; liczba godzin ..45..h.;				
Metody dydaktyczne ¹⁴⁾ :	Wykład, ćwiczenia laboratoryjne w grupach 2-, 4- i 8-osobowych, doświadczenia, dyskusja, środki audiowizualne, literatury fachowej, konsultacje				
Pełny opis przedmiotu ¹⁵⁾ :	Tematy wykładów (treści programowe): - trzy domeny organizmów: <i>Bacteria</i>, <i>Archaea</i>, <i>Eucarya</i>; - podstawy klasyfikacji i identyfikacji mikroorganizmów; - morfologia drobnoustrojów; - wirusy, w tym bakteriofagii; - cytologia komórek organizmów prokariotycznych na przykładzie bakterii i eukariotycznych na przykładzie grzybów mikroskopowych. - metabolizm mikroorganizmów: odżywianie, oddychanie, fotosynteza, wzrost, - rozmnażanie mikroorganizmów i procesy wymiany materiału genetycznego u bakterii (transformacja, transdukcja, koniugacja, transfekcja). - wpływ czynników abiotycznych (fizycznych i chemicznych) na mikroorganizmy; - mikroorganizmy hodowlalne i niehodowlalne na mikrobiologicznych podłożach selektywnych; - udział drobnoustrojów w obiegu wybranych pierwiastków (C, N, Fe, S, P) w przyrodzie i znaczenie tych procesów dla środowiska i człowieka; - formy zależności między mikroorganizmami w środowisku przyrodniczym (homeostaza, antagonizm, symbioza i inne); - mikroorganizmy kolonizujące rośliny (epifity, endofity, drobnoustroje ryzosferowe). b) wybrane elementy z mikrobiologii powietrza, wody i gleby (zwrócenie uwagi na mikroorganizmy chorobotwórcze i potencjalnie chorobotwórcze, wirusy i pasożyty w glebie, wodzie i powietrzu- charakterystyka, drogi zakażenia, ocena stanu sanitarnego (wg PN).				

	Tematy ćwiczeń (treści programowe): a/ Zapoznanie studentów z regulaminem i zasadami BHP w laboratorium mikrobiologicznym. b/ <u>Podstawy technik mikrobiologicznych</u>. Pożywki i podłoża mikrobiologiczne. Podstawowe zabiegi- sterylizacja, pasteryzacja, dezynfekcja, tyndalizacja, posiew, przesiew. Metody hodowli drobnoustrojów aerobowych i anaerobowych. Technika mikroskopowania, przygotowanie preparatów mikroskopowych (przyżyciowych i trwałych), c/<u>Klasyczne metody diagnostyki mikroorganizmów</u>: - Morfologia drożdży i grzybów pleśniowych np. przedstawicieli z klasy: <i>Zygomycota</i>, <i>Ascomycota</i>, <i>Deuteromycota</i>. Morfologia bakterii (w tym promieniowców). - Oznaczanie wybranych cech biochemicznych mikroorganizmów. d)<u>Udział drobnoustrojów w mineralizacji substancji organicznej w przyrodzie</u>: hodowla mikroorganizmów celulolitycznych, amylopolitycznych, bakterie fermentacji mlekowej, masłowej, bakterie octowe. Ocena jakości kiszonki i mleka. - <u>Przemiany mikrobiologiczne związków azotowych w środowisku</u>- diazotrofy, nityfikatory, amonifikatory, zbiałaczanie azotanów, rozkład żelatyny, mocznika- ocena makro- i mikroskopowa hodowli oraz wykonanie testów chemicznych na oznaczenie powstałych metabolitów. -<u>Desulfurykanty</u>, Mikroorganizmy fototroficzne, -<u>Oznaczanie liczebności mikroorganizmów w powietrzu i glebie</u>; -<u>Ocena mikrobiologiczna wody wodociągowej</u>: ogólna liczba mikroorganizmów saprofitycznych, miano <i>coli</i>, miano coli typu kałowego, miano <i>C. perfringens</i>, -<u>Relacje (pozytywne, negatywne i neutralne) między mikroorganizmami w środowisku</u>- antybioza, mikoryza. -<u>Udział mikroorganizmów w rozkładzie związków mineralnych na przykładzie węglanów i fosforanów</u>. -<u>Wpływ wybranych czynników fizycznych i chemicznych środowiska na drobnoustroje</u>-: ciśnienia osmotycznego, odczynu- pH, temperatury, , środków dezynfekcyjnych. Kolokwium praktyczne- mikroskopowanie, przygotowanie preparatów biologicznych, rozpoznawanie form morfologicznych bakterii i identyfikacja podstawowych rodzajów pleśni na podstawie morfologii kolonii i grzybni powietrznej oraz podłożowej,	
Wymagania formalne (przedmioty wprowadzające) ¹⁶⁾ :	Biologia- kurs podstawowy, biochemia	
Założenia wstępne ¹⁷⁾ :	.....	
Efekty kształcenia ¹⁸⁾ :	01 - Przywołuje podstawowe informacje dotyczące mikroorganizmów (budowa, fizjologia, genetyka, zróżnicowanie, taksonomia, ekologia) i wirusów. 02 - Przywołuje podstawową wiedzę dotyczącą znaczenia bioróżnorodności dla środowiska przyrodniczego i człowiek; 03 - Przedstawia i analizuje podstawowe procesy mikrobiologiczne oraz powody i skutki zaburzenia równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym 04 – Umie wybrać podstawowe metody i techniki do oceny jakości wody, gleby i powietrza	05- Umie wyjaśnić wpływ antropopresji, na środowisko; 06 - Odróżnia pozytywny i negatywny wpływ mikroorganizmów w środowisku przyrodniczym 07 - Korzysta z literatury naukowej i Norm Polskich 08 – Chcąc osiągnąć postawiony cel badawczy pracuje indywidualnie i w grupie przestrzegając zasad BHP w odniesieniu do siebie i pozostałych studentów w laboratorium.
Sposób weryfikacji efektów kształcenia ¹⁹⁾ :	<i>egzamin ustny- 01- 07,09</i> <i>ocena kolokwii na zajęciach ćwiczeniowych- 0.1-0,7; 0,8;</i> <i>ocena dyskusji- 0,2; 0,4; 0,5-0,6; 0,8; 10</i> <i>ocena eksperymentów wykonywanych w trakcie zajęć- 0,4; 0,8;</i> <i>ocena wynikająca z obserwacji w trakcie zajęć- 0,4; 0,9;</i>	
Forma dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia ²⁰⁾ :	okresowe prace pisemne, treść pytań egzaminacyjnych z oceną, listy ocen	
Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową ²¹⁾ :	Ocena eksperymentów w trakcie zajęć- 10%, oceny z prac pisemnych 45%, egzamin-45%	
Miejsce realizacji zajęć ²²⁾ :	Laboratorium Samodzielnego Zakładu Biologii Mikroorganizmów	
Literatura podstawowa i uzupełniająca ²³⁾ :	1. Abigail A.S., D.D. White, „Mikrobiologia- różnorodność, chorobotwórczość i środowisko”, p. red. Zdz. Markiewicz, PWN, W-wa 2003, 2. Kańska Z., A. Grabińska-Łoniewska, M. Łebkowska, E. Rzechowska „Ćwiczenia laboratoryjne z biologii sanitarnej, cz. I” Wyd. Politechniki Warszawskiej, 1991, 3. Kunicki - Goldfinger W. „Życie bakterii”. PWN Warszawa (wszystkie wydania najnowsze , włącznie z 1998 r) 4. Shlegel H.G.: „Mikrobiologia ogólna” PWN (wszystkie wydania najnowsze , włącznie z 1996 r)	
UWAGI ²⁴⁾ :		

Szacunkowa sumaryczna liczba godzin pracy studenta (kontaktowych i pracy własnej) niezbędna dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ¹⁸⁾ - na tej podstawie należy wypełnić pole ECTS ²⁾ :		5 ECTS
<i>Wykłady</i>	15 h	
<i>Ćwiczenia laboratoryjne</i>	45 h	
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	0,5 h	
<i>Obecność na egzaminie</i>	2,0 h	
<i>Przygotowanie do kolokwium</i>	10x2h= 20 h	
<i>Przygotowanie do egzaminu</i>	20 h	
<i>Razem:</i>	102,5 h	
Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:		...3..... ECTS
<i>Wykłady</i>	15 h	
<i>Ćwiczenia laboratoryjne</i>	45 h	
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	0,5 h	
<i>Egzamin</i>	2,0 h	
<i>Razem:</i>	62 h	
Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne, projektowe, itp.:		.....2.... ECTS
<i>Ćwiczenia laboratoryjne</i>	45 h	
<i>Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)</i>	0,5 h	
<i>Razem:</i>	45,5 h	

Tabela zgodności kierunkowych efektów kształcenia efektami przedmiotu²⁶⁾

Nr /symbol efektu	Wymienione w wierszu efekty kształcenia:	Odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku
01	Przywołuje podstawowe informacje dotyczące mikroorganizmów (budowa, fizjologia, genetyka, zróżnicowanie, taksonomia, ekologia) i wirusów.	E1A_W01, E1A_W02, E1A_W03, E1A_K04,
02	Przywołuje podstawową wiedzę dotyczącą znaczenia bioróżnorodności dla środowiska przyrodniczego i człowieka;	E1A_W01, E1A_W02, E1A_W03, E1A_U05, E1A_U07, E1A_K07,
03	Przedstawia i analizuje podstawowe procesy mikrobiologiczne oraz powody i skutki zaburzenia równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym	E1A_W01, E1A_W02, E1A_W03, E1A_W06, E1A_U05,
04	Umie wybrać podstawowe metody i techniki do oceny liczebności mikroorganizmów w wodzie, glebie i powietrzu	E1A_U11, E1A_U02, E1A_U05,
05	Wyjaśnia wpływ antropopresji, na środowisko;	E1A_W02, E1A_W06, E1A_U05,
06	Odróżnia pozytywny i negatywny wpływ mikroorganizmów w środowisku przyrodniczym	K1A_U01, K1A_U05, K1A_K01,
07	Korzysta z literatury naukowej i Norm Polskich	K1A_U01, K1A_U05, K1A_K01,
08	Chcąc osiągnąć postawiony cel badawczy pracuje indywidualnie i w grupie przestrzegając zasad BHP w odniesieniu do siebie i pozostałych studentów w laboratorium	K1A_K02, K1A_K09,

Instrukcja wypełniania pól opisu modułu kształcenia/przedmiotu

Opis przedmiotu kształcenia jest dokumentem ogólnodostępnym. Wypełnienie opisu przedmiotu stanowi zobowiązanie, że treści przedmiotu, jego zaliczenie (wpływ poszczególnych elementów na ocenę ostateczną), dokumentowanie osiągniętych efektów kształcenia i inne zawarte w nim elementy będą prowadzone zgodnie z opisem.

1. „Nazwa przedmiotu” - dokładna, jednoznaczna nazwa modułu/przedmiotu. Wpisana do formularza nazwa zostanie umieszczona w systemie HMS i będzie powielana w dokumentach dot. przebiegu studiów (protokoły zaliczeń, karty przebiegu studiów, wykazy zajęć, itp.) oraz wydrukowana w suplemencie do dyplomu.
2. „Punkty ECTS” - liczba całkowita, należy wpisać liczbę punktów ECTS przyporządkowaną przedmiotowi wynikającą z sumarycznej liczby godzin pracy studenta potrzebnych do osiągnięcia efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu (sumy godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego oraz godzin pracy własnej studenta) Objasnienia dot. punktów ECTS znajdują się w punkcie dotyczącym wskaźników ilościowych charakteryzujących przedmiot²⁵).
3. „Tłumaczenie nazwy na język angielski” - informacja ta, podobnie jak „Nazwa przedmiotu”¹⁾, będzie powielana w dokumentach pochodnych oraz wydrukowana w suplemencie do dyplomu w tłumaczeniu na jęz. angielski.
4. „Kierunek studiów” - kierunek studiów w ramach którego realizowany jest moduł/przedmiot.
5. „Koordynator przedmiotu” - należy wpisać osobę odpowiedzialną za moduł/przedmiot - imię, nazwisko wraz ze stopniem i tytułem naukowym. Koordynator modułu/przedmiotu **prowadzi zajęcia** ze studentami z opisywanego modułu/przedmiotu. Osoba ta będzie wpisana do Systemu Elektronicznej Obsługi Studentów jako odpowiedzialna za przedmiot, wprowadzenie oceny i będzie podlegała studenckiej ocenie.
6. „Prowadzący zajęcia” - na etapie projektowania programu kształcenia dopuszczalny jest zapis - „pracownicy katedry/zakładu”. Kierownik jednostki realizującej⁷⁾ przedmiot zobowiązany jest do określenia składu zespołu realizującego przedmiot w każdym roku akademickim. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia ze studentami będą podlegały studenckiej ocenie.
7. „Jednostka realizująca” - należy podać pełną nazwę jednostki realizującej przedmiot. Należy podać nazwę Wydziału, Katedry, Zakładu.
8. „Wydział, dla którego przedmiot jest realizowany” - pole wypełniane wyłącznie w przypadku, gdy moduł/przedmiot jest realizowany dla Wydziału innego niż macierzysty.
9. „Status” - należy zamieścić informacje: a) czy przedmiot jest podstawowy, kierunkowy, fakultatywny, itp., b) na którym stopniu i roku studiów jest realizowany, c) dla jakiej formy studiów jest realizowany (studia stacjonarne, niestacjonarne).
10. „Cykl dydaktyczny” - należy wpisać informację w jakim cyklu dydaktycznym przedmiot jest realizowany, np. semestr zimowy (jeżeli przedmiot jest realizowany wyłącznie w semestrze zimowym); semestr letni (jeżeli przedmiot jest realizowany wyłącznie w semestrze letnim).
11. „Język wykładowy” - należy podać w jakim języku przedmiot jest realizowany - w języku polskim, w jęz. angielskim, lub jednocześnie w jęz. polskim i angielskim (np. dla potrzeb programów wymiany).
12. „Założenia i cele przedmiotu” - należy umieścić krótki opis treści modułu/przedmiotu, rozszerzający sformułowania zawarte w „Nazwie przedmiotu”¹⁾. Wskazane jest pokazanie powiązań z innymi przedmiotami lub dziedzinami.
13. „Formy dydaktyczne, liczba godzin” - należy podać informacje, w jakiej formie dydaktycznej przedmiot jest realizowany (wykład, ćwiczenia audytoryjne / ćwiczenia laboratoryjne / ćwiczenia projektowe / ćwiczenia terenowe / ćwiczenia seminaryjne / praktyka zawodowa itp., zgodnie z normatywami wewnętrznymi SGGW). Jeżeli przedmiot jest realizowany w kilku formach dydaktycznych, należy wskazać wszystkie. W polu tym należy również podać liczbę godzin zajęć dla danej formy dydaktycznej (odrębnie dla każdej).
14. „Metody dydaktyczne” - należy wpisać informacje o stosowanych przez prowadzących zajęcia metodach dydaktycznych np. dyskusja, projekt, rozwiązywanie problemu, doświadczenie/eksperyment, studium przypadku, gry symulacyjne, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie, konsultacje itp.
15. „Pełny opis przedmiotu” - należy rozszerzyć informacje zawarte w polu „Założenia i cele przedmiotu”¹²⁾. Umieszczamy w miarę możliwości zwięzły opis treści modułu/przedmiotu. Jeżeli przedmiot realizowany jest w kilku formach (np. wykład i ćwiczenia), należy zwięźle opisać każdą z tych form. Sposób opisu przedmiotu (tekst ciągły/punktory i numeracja) w ramach kierunku powinien być jednolity.
16. „Wymagania formalne (przedmioty wprowadzające)” - należy podać ewentualne nazwy przedmiotów, których wcześniejsze formalne zaliczenie jest niezbędne do realizacji opisywanego modułu/przedmiotu.
17. „Założenia wstępne” - należy podać zakres wiedzy i umiejętności, jakie powinien posiadać student przed rozpoczęciem modułu/przedmiotu (o ile występują).
18. „Efekty kształcenia” - należy zamieścić efekty kształcenia (opisane za pomocą tzw. „czasowników akcji”) - wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, które student nabywa poprzez realizację danego modułu/przedmiotu. Jeżeli przedmiot jest realizowany w kilku formach (np. wykład i ćwiczenia), należy w tym polu przedstawić zdefiniowane efekty kształcenia wspólnie dla wszystkich form. Efekty kształcenia należy przyporządkować do tabeli zgodności efektów dla programu kształcenia (efektów kierunkowych), znajdującej się pod tabelą opisu modułu/przedmiotu²⁶⁾. Zalecana liczba efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu to 4-8.
19. „Sposób weryfikacji efektów kształcenia” - należy przedstawić, w jaki sposób weryfikowane będzie osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu - **dla każdego z wymienionych w polu nr 18 efektów**; dopuszczalne jest weryfikowanie w dany sposób kilku efektów (*Przykład: efekt 01, 03 - kolokwium na zajęciach ćwiczeniowych / praca pisemna przygotowywana w ramach pracy własnej studenta / ocena eksperymentów wykonywanych w trakcie zajęć / ocena wystąpień i prezentacji w trakcie zajęć / ocena wykonanie zadania projektowego na zdefiniowany temat / ocena wynikająca z obserwacji w trakcie zajęć / przygotowanie zespołowej analizy zdefiniowanego problemu / obserwacja w trakcie dyskusji zdefiniowanego problemu (aktywność)/ egzamin pisemny / test komputerowy / egzamin ustny... itp.*). Zawartość tego pola powinna korespondować z zawartością pól „Forma dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia²⁰⁾” oraz „Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową²¹⁾”.

20. „Forma dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia” - należy wpisać sposoby dokumentowania osiąganych przez studenta efektów (np. okresowe prace pisemne, złożone projekty, imienne karty oceny studenta, treść pytań egzaminacyjnych z oceną, itp.), które będą przechowywane i udostępniane w procesie oceny rezultatów realizacji programu, kształcenia, akredytacji itp.
21. „Elementy i ich wagi mające wpływ na ocenę końcową” - **Uwaga!** Student z każdego modułu/przedmiotu realizowanego w dowolnych formach zajęć (jednej lub wielu) uzyskuje **jedną ocenę**. Ocena ta wpisywana jest do elektronicznego systemu obsługi studentów/indeksu przez koordynatora⁵⁾, prowadzącego zajęcia ze studentami i wskazanego w opisie. Student zaliczając dany moduł/przedmiot (**po osiągnięciu wszystkich zakładanych dla modułu/przedmiotu efektów kształcenia¹⁸⁾ w minimalnym akceptowalnym stopniu (ocena dostateczna - 3), co jest wykazane i udokumentowane we właściwej formie²⁰⁾**) otrzymuje pełną liczbę określonych dla modułu/przedmiotu punktów ECTS²⁾. Nie stosuje się ocen binarnych (zaliczone/niezaliczone).
W polu tym należy przyporządkować elementom służącym weryfikacji wszystkich osiąganych efektów kształcenia wagi niezbędne do ustalenia oceny końcowej.
- Przykład: do weryfikacji efektów kształcenia służy: 1. ocena eksperymentów w trakcie zajęć, 2. ocena wykonanie zadania projektowego, 3. pisemna analiza studium przypadku, 4. egzamin; dla każdego z tych elementów określona jest maksymalna liczba punktów do uzyskania, np. 100 (razem 400); przyporządkowując odpowiednią wagę do każdego z tych elementów odpowiednio 1-25%, 2-20%, 3-15%, 4-40% uzyskuje się liczbę punktów, za które przyznaje się ocenę wg podanych kryteriów - punkty/ocena. Student, który nie złożył analizy studium przypadku / nie uzyskał wcześniej określonej minimalnej akceptowalnej liczby punktów z oceny eksperymentów w trakcie zajęć, mimo uzyskania najwyższych not z pozostałych elementów, nie powinien uzyskać zaliczenia modułu/przedmiotu.*
22. „Miejsce realizacji przedmiotu” - należy podać informację, czy moduł/przedmiot jest realizowany w sali dydaktycznej, laboratorium, w terenie, w formie kształcenia na odległość, w sposób „mieszany” (blended learning).
23. „Literatura” - należy podać literaturę wymaganą lub zalecaną do ostatecznego zaliczenia modułu/przedmiotu. Zalecana literatura powinna być czytelnie opisana i osiągalna dla studentów.
24. „Uwagi” - w polu tym można podać wszystkie uwagi o charakterze informacyjno-organizacyjnym dotyczące modułu/przedmiotu (np. opisaną w przykładzie z pkt. 21 punktację i przyporządkowane punktom oceny).
25. Wskaźniki ilościowe - należy wpisać wyliczone wskaźniki dla modułu kształcenia/przedmiotu.

Przykład:

Moduł (przedmiot) prowadzony jest przez cały semestr (15 tygodni), składa się z wykładów (1h/tydzień x 15 tygodni), ćwiczeń laboratoryjnych (2h/tydzień x 15 tygodni), dodatkowych ćwiczeń terenowych (4 h - jednorazowo, na początku semestru). Ponadto jest możliwość korzystania z konsultacji - również praktycznych - 1h/tydzień x 15 tygodni (student korzysta z 1/3 wszystkich dostępnych konsultacji).

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się poprzez: kolokwia (2/semestr), ocenę realizacji eksperymentów w trakcie ćwiczeń - ocena sprawozdania, ocena z przygotowanej pisemnej pracy po odbyciu ćwiczeń terenowych. Po zakończeniu cyklu odbywa się 2 godzinny egzamin pisemny - problemowy, stanowiący 50% wagi oceny końcowej. W trakcie egzaminu student może korzystać z dowolnych materiałów dydaktycznych.

Całkowity nakład czasu pracy - przyporządkowania ECTS²⁾:

	Wykłady	15h
	Ćwiczenia laboratoryjne + terenowe	30h + 4h - 34h
	Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)	5h
	Obecność na egzaminie	2h
	Dokończenie sprawozdań z zadań prowadzonych w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych	0,5h x15 - 7,5h
	Przygotowanie do kolokwium	2 x 2 h - 4h
	Przygotowanie pracy pisemnej	18h
	Przygotowanie do egzaminu	8h
	Razem:	93,5 h
		3 ECTS

W ramach całkowitego nakładu czasu pracy studenta - łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:

	Wykłady	15h
	Ćwiczenia laboratoryjne + terenowe	30h + 4h - 34h
	Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)	5h
	Egzamin	2h
	Razem:	56 h
		1,8 (2) ECTS

W ramach całkowitego nakładu czasu pracy studenta - łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym:

	Ćwiczenia laboratoryjne	30h
	Dokończenie sprawozdań z zadań prowadzonych w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych	0,5h x15 - 7,5h
	Udział w konsultacjach (1/3 wszystkich konsultacji)	5h
	Razem:	42,5h
		1,4 (1,5) ECTS

26. Tabela zgodności kierunkowych efektów kształcenia efektami kształcenia określonymi dla modułu/przedmiotu. W tabeli należy, dla każdego z efektów określonych dla modułu/przedmiotu¹⁸⁾, przyporządkować odpowiadające im efekty zdefiniowane dla programu kształcenia, z zastosowaniem stosownych oznaczeń:

W kolumnie „Nr/Symbol efektu”:

01, 02, ... - numer efektu dla modułu/przedmiotu

W kolumnie „Odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku”:

K - (przez podkreślnikiem „_” - zdefiniowany efekt dla programu kształcenia;

W - wiedza; U - umiejętności; K - (po podkreślniku „_”) kompetencje społeczne;

01 - cyfra przy oznaczeniu kategorii efektów (W,U,K) - numer efektu dla programu kształcenia (w określonej kategorii wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), do którego odnosi się dany efekt opisywanego modułu/przedmiotu

Nr /symbol efektu	Wymienione w wierszu efekty kształcenia:	Odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku
01	zna podstawowe...	K_W07, K_W10
02	projektuje...	K_W18, K_U09, K_U10,
03	pracuje w zespole	K_U03, K_K02
04		
05		